

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

GÜMÜŞHANE BELEDİYESİ

2015 YILI

SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ekim 2016

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ.....	1
2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	4
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	5
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	5
5. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI.....	6
6. DENETİM GÖRÜŞÜ	17
7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER.....	18
8. EKLER.....	24

TABLOLAR LİSTESİ

TABLO 1: 2013 – 2015 DÖNEMİ BÜTÇE GİDERLERİNİN EKONOMİK SINIFLANDIRMA AÇISINDAN SEYRİ.....	1
TABLO 2: 2013 – 2015 DÖNEMİ BÜTÇE GELİRLERİNİN EKONOMİK SINIFLANDIRMA AÇISINDAN SEYRİ.....	2
TABLO 3: 2015 YILI BÜTÇE GİDER TAHMİNİ VE GERÇEKLEŞEN TUTAR.....	2
TABLO 4: 2015 YILI BÜTÇE GELİR TAHMİNİ VE GERÇEKLEŞEN TUTAR.....	3
TABLO 5: 2015 YILI SONU İTİBARIYLA BORÇ DURUMU	3

KISALTMALAR

A.ř. : Anonim řirket

KDV : Katma Değer Vergisi

İşKUR: Tırkiye İř Kurumu

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Gümüşhane Belediyesi 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 3'üncü maddesinde belirtildiği üzere, belde sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idarî ve malî özerkliğe sahip bir kamu tüzel kişisidir.

Belediye bütçesi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12'nci maddesinde yapılan sınıflandırma uyarınca mahalli idare bütçesi olarak hazırlanmakta ve uygulanmakta olup mali işlemlerinin muhasebeleştirilmesinde Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine tabidir.

Gümüşhane Belediyesi, mali ve muhasebe işlemlerini Eşkom bilgi sistemi üzerinden yürütmektedir.

Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırmanın birinci düzeyi açısından dağılımı, aşağıda Tablo 1'de yer almaktadır.

Tablo 1: 2013 – 2015 Dönemi Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Seyri

GİDER TÜRÜ	2013 (TL)	2014 (TL)	2015 (TL)	DEĞİŞİM ORANI (2013-2015)
PERSONEL GİDERLERİ	5.924.713	7.276.651	8.747.904	%48
SOSYAL GÜVENLİK KURUMUNA DEVLET PRİMİ GİDERLERİ	1.025.172	1.133.306	1.310.275	%28
MAL VE HİZMET ALIMLARI	9.891.185	9.711.616	13.822.476	%40
FAİZ GİDERLERİ	516.006	1.140.028	1.731.157	%236
CARİ TRANSFERLER	543.614	792.812	869.620	%60
SERMAYE GİDERLERİ	27.017.721	14.224.767	12.786.781	-%53
BÜTÇE GİDER TOPLAMI	45.199.881	34.279.183	39.268.216	-%13

Tablo 1'de gösterildiği üzere, personel, mal ve hizmet alımları, cari transferler ile faiz giderlerindeki artışa rağmen sermaye giderlerindeki yüksek azalıştan dolayı bütçe giderleri 2013 yılından 2015 yılına kadar % 13 oranında azalış göstermiştir.

Tablo 2: 2013 – 2015 Dönemi Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Seyri

GELİRİN TÜRÜ	2013 (TL)	2014 (TL)	2015 (TL)	DEĞİŞİM ORANI (2015-2013)
VERGİ GELİRLERİ	2.113.419	2.393.953	2.519.097	% 19
TESEBBÜS VE MÜLKİYET GELİRLERİ	5.249.541	5.193.584	14.138.262	% 169
ALINAN BAĞIŞ VE YARDIMLAR İLE ÖZEL GELİRLER	207.439	164.955	3.640.444	% 1655
DİĞER GELİRLER	12.168.096	14.884.870	20.571.753	% 69
SERMAYE GELİRLERİ	4.081.250	5.458.368	2.845.252	-% 30
BÜTÇE GELİRLERİ TOPLAMI	23.819.881	28.095.730	43.714.809	% 83
BÜTÇE GELİRLERİNDEN RED VE İADELER TOPLAMI	0	25.048	0	% 0
NET BÜTÇE GELİRLERİ TOPLAMI	23.819.881	28.070.682	43.714.809	% 83

Tablo 2'deki veriler dikkate alındığında, diğer gelirler, teşebbüs ve mülkiyet gelirleri ile alınan bağış ve yardımlardaki artışla birlikte bütçe 2013 yılından 2015 yılına kadar % 83 oranında artış göstermiştir.

Ayrıca 3 yıllık gelir ve gider dengesi incelendiğinde, Gümüşhane Belediyesi tarafından 2013 ve 2014 yıllarında gelir gider dengesinin gözetilmediği, ancak 2015 yılında bu dengenin gözetildiği ve gelirlerinin giderlerinden fazla olduğu görülmüştür.

Gümüşhane Belediyesi 2015 dönemi bütçe tahmini ve gerçekleştirmeleri Tablo 3 ve Tablo 4'te gösterilmektedir.

Tablo 3: 2015 Yılı Bütçe Gider Tahmini ve Gerçekleşen Tutar

GİDER TÜRÜ	2015 YILI GİDER TAHMİNİ (TL)	2015 YILI GERÇEKLEŞEN (TL)	GERÇEKLEŞME ORANI
PERSONEL GİDERLERİ	8.088.393	8.747.904	% 108
SOSYAL GÜVENLİK KURUMUNA DEVLET PRİMİ GİDERLERİ	1.223.106	1.310.275	% 107
MAL VE HİZMET ALIMLARI	13.367.500	13.822.476	% 103
FAİZ GİDERLERİ	1.310.000	1.731.157	% 132
CARİ TRANSFERLER	625.000	869.620	% 139
SERMAYE GİDERLERİ	16.869.000	12.786.781	% 76
SERMAYE TRANSFERLERİ	200.000	0	% 0
BÜTÇE GİDER TOPLAMI	44.200.000	39.268.216	% 89

Buna göre 2015 yılında Bütçe Giderleri %89 seviyesinde gerçekleşmiştir. Bütçe

giderlerinden sermaye giderleri kalemi gayrimenkul sermaye üretim giderlerindeki azalıştan dolayı öngörülenden az gerçekleşmiştir.

Tablo 4: 2015 Yılı Bütçe Gelir Tahmini ve Gerçekleşen Tutar

GELİRİN TÜRÜ	2015 YILI GELİR TAHMİNİ (TL)	2015 YILI GERÇEKLEŞEN (TL)	GERÇEKLEŞME ORANI
VERGİ GELİRLERİ	4.524.000	2.519.097	%56
TESEBBÜS VE MÜLKİYET GELİRLERİ	6.620.000	14.138.262	%214
ALINAN BAĞIS VE YARDIMLAR İLE ÖZEL GELİRLER	3.320.000	3.640.444	%110
DİĞER GELİRLER	15.616.000	20.571.753	%132
SERMAYE GELİRLERİ	14.120.000	2.845.252	%20
BÜTÇE GELİRLERİ TOPLAMI	44.200.000	43.714.809	%99
BÜTÇE GELİRLERİNDEN RED VE İADELER TOPLAMI	0	0	%0
NET BÜTÇE GELİRLERİ TOPLAMI	44.200.000	43.714.809	%99

Buna göre 2015 yılında Bütçe Gelirleri %99 seviyesinde gerçekleşmiştir. Bütçe gelirlerinden sermaye gelirleri kalemi arsa satış gelirlerindeki azalış sebebiyle öngörülenden az gerçekleşmiştir.

Kurumun 2015 sonu itibariyle borç durumu aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 5: 2015 Yılı Sonu itibariyle Borç Durumu

BORCUN TÜRÜ	TUTARI (TL)
KISA VADELİ BANKA KREDİLERİ	3.934.784,80
UZUN VADELİ BANKA KREDİLERİ	16.993.554,60
VADESİ GEÇMİŞ, ERTELENMİŞ VEYA TAKSİTLENDİRİLMİŞ VERGİ VE DİĞER YASAL YÜKÜMLÜLÜKLER	5.409.743,14
ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR	182.120,20
ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ	144.726,86
FONLAR VEYA DİĞER KAMU İDARELERİ ADINA YAPILAN TAHSİLATAN İLGİLİ KURUMA ÖDENMEYENLER	97.634,12
BÜTÇE EMANETLERİ (FİRMALARA BORÇLAR)	2.429.881,45
TOPLAM BORÇ TUTARI	29.192.445,17

Gümüşhane Belediyesinin 2015 yılı sonu itibariyle kısa vadeli borcu 6.789.147,43 TL, uzun vadeli borcu ise 22.403.297,74 TL olmak üzere toplam 29.192.445,17 TL borcu bulunmaktadır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar” ın 5 inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8 inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri.
- Geçici ve kesin mizan.
- Bilanço.
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kağıtlar sayım tutanağı,
- Taşınır kesin hesap cetveli ile taşınır hesabı icmal cetveli veya envanter defteri.
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu veya gelir tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmış ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: 150 İlk Madde Ve Malzemeler Hesabına İlişkin Olarak Alınan Tüm Mal ve Malzemelerin Giriş İşlemi Sırasında Aynı Yevmiyede Çıkış İşlemi Yapılması ve Çıkış Kayıtlarının 630 Giderler Hesabının Hatalı Kodundan Yapılması

Gümüşhane Belediyesinde İlk madde ve malzemeler muhasebe kaydına alınırken aynı yevmiyede çıkışa ilişkin muhasebe kaydı da yapılmaktadır. Yapılan muhasebe kaydında alınan ilk madde ve malzemeler 830 Bütçe Giderleri hesabının hangi gider ekonomik kodundan kaydı yapılmışsa 630 Gider Hesabın aynı ekonomik kodundan çıkış kaydı yapılmaktadır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 102'nci ve devamı maddelerinde 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabına kaydedilmesi gereken malların muhasebe kayıtlarına ilişkin esaslar düzenlenmiştir. Buna göre; ilk madde ve malzeme hesabında kayıtlı stoklardan kullanılan veya tüketilenlerin stoklar kayıtlardan çıkarılacağı ve stokların miktar ve değerlerinde, kaybolma, çalınma, yanma, kırılma ve bozulma gibi nedenlerle ortaya çıkan eksilmelerin mal sorumlusu ve harcama yetkilisince muhasebe birimine bildirileceği ve muhasebe birimlerince kayıtların güncelleneceği düzenlenmiştir.

Gümüşhane Belediyesinde ambar bulunmaktadır. Satın alınan malların satın alma işleminden kullanıcı birime devri yapılırken söz konusu mallara ilişkin birimler arası kurumsal kodlar üzerinden devir işlemi yapılması gerekirken çıkış kaydı yapılmaktadır. Bu durumda 150 İlk Madde ve Malzeme hesabına yıl içinde yapılan çıkış işlemleri gerçeği yansıtmamakta ve birimlerde kullanılan ve kullanılacak malların alış sırasında çıkışı yapılarak hatalı bir uygulamaya neden olmaktadır.

Satın alınan malların muhasebe kaydına alınması ve çıkış işlemlerinin aynı anda yapılması sonucunda kurumun 2014 yılından 2015 yılına devir kaydı ile 2015 yılı sonu mizanında 150 İlk Madde ve Malzeme hesaplarında bakiyenin bulunmadığı görülmüştür. Ayrıca, 2015 yılında 150 Hesabından yapılan toplam 2.463.694,03 TL çıkış kaydı, sarf edilmeyen mal ve malzemeleri de içermesinden dolayı, tam olarak gerçeği yansıtmamakta ve yılsonu 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabının hatalı bilgiler vermesine yol açmaktadır.

Diğer taraftan, Gümüşhane Belediyesinde ilk madde ve malzemelere ilişkin kullanım sonucu yapılması gereken sarf kayıtları 630 Giderler Hesabının 14 nolu “İlk Madde ve Malzeme Giderleri” yardımcı koduna yapılması gerekirken, ilk madde ve malzemeler 830 Bütçe giderleri Hesabı 03 Cari Giderlerin hangi gider ekonomik kodundan kaydı yapılmışsa 630 Gider Hesabın aynı ekonomik kodundan çıkış kaydı yapılmaktadır.

2015 Yılı Mahalli İdareler Detaylı Hesap planı incelendiğinde ilk madde ve malzemelerin çıkış işlemlerinin 630 Giderler Hesabının 14 nolu “İlk Madde ve Malzeme Giderleri” yardımcı kodundan yapılması gerekmektedir.

Söz konusu hatalı kayıtlar, bir faaliyet hesabı olan 630 Giderler Hesabının hatalı bilgiler içermesine ve ilk madde ve malzemelerin sarfından kaynaklanan giderlerin belediyenin faaliyetlerine ilişkin bir gider olarak anlaşılmasına yol açmaktadır.

Sonuç olarak, ilk madde malzeme alımlarında kullanılıp kullanılmadığına bakılmaksızın alış kaydı sırasında hemen çıkış kaydının yapılması ve çıkış kaydının 630 Giderler hesabının 14 yardımcı koduna yapılması gerekirken 03 Cari Giderler kodundan yapılması sonucunda 150 İlk Madde Ve Malzemeler Hesabı ve 630 Giderler Hesabında yer alan tutarlar ve bilgiler, hatalı ve eksik olmakta ve gerçeği yansıtmamaktadır.

Kamu idaresi cevabında; " 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabı , Kurum faaliyetlerinde kullanılmak ya da tüketilmek üzere edinilen tüketim malzemelerinin izlenmesi için kullanılır.

İlk madde ve malzeme hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları aşağıda gösterilmiştir.

a) Borç

1-Satın alınan veya üretilen ilk madde ve malzemeler bir taraftan maliyet bedelleri ile bu hesaba borç, 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak; diğer taraftan 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir

2- Bağış ve yardım şeklinde bedelsiz olarak edinilen stoklar tespit edilen değerleri üzerinden bu hesaba borç ve 600-Gelirler Hesabına alacak kaydedilir.

3-İlk madde ve malzemelerin sayımı sonucunda ortaya çıkan fazlalıklar bu hesaba borç, fazlalığın nedeninin araştırılıp sonuçlandırılmasına kadar 397- Sayım Fazlaları Hesabına alacak kaydedilir.

b) Alacak

1 - Tüketilmek amacıyla kamu idaresinin ilgili birimlerine verilen veya kullanılan ilk madde ve malzemeler bu hesaba alacak, 630- Giderler hesabına borç kaydedilir.

2 - Kişisel kusurlardan dolayı yok olma, kırılma, bozulma veya eskime gibi nedenlerle kullanılamayacak veya tüketilemeyecek hale gelen stoklardan,

3- Kayıtlardan çıkarılması gerekenler, kayıtlı değerleri üzerinden bu hesaba alacak, 630-Giderler Hesabına borç; rayiç değeri üzerinden 140-Kişilerden Alacaklar Hesabına borç, 600-Gelirler Hesabına alacak,

- Hurdaya ayrılması gerekenler, bir taraftan kayıtlı değerleri üzerinden bu hesaba alacak, hurda halindeki değeri üzerinden 157-Diğer Stoklar Hesabına, kayıtlı değeri ile hurda halindeki değeri arasındaki fark 630-Giderler Hesabına borç; diğer taraftan kayıtlı değeri ile hurda halindeki değeri arasındaki fark 140-Kişilerden Alacaklar Hesabına borç, 600-Gelirler Hesabına alacak kaydedilir.3-Kişisel kusur olmaksızın yok olma, kırılma, bozulma veya eskime gibi nedenlerle kullanılamayacak veya tüketilemeyecek hale gelen stoklardan,

- Kayıtlardan çıkarılması gerekenler, kayıtlı değerleri üzerinden bu hesaba alacak, 630-Giderler Hesabına borç,

- Hurdaya ayrılması gerekenler, kayıtlı değerleri üzerinden bu hesaba alacak, hurda halindeki değeri üzerinden 157-Diğer Stoklar Hesabına, kayıtlı değeri ile hurda halindeki değeri arasındaki fark 630-Giderler Hesabına borç kaydedilir.

4 - İlk madde ve malzemelerin sayımı sonucunda ortaya çıkan noksanlıklar bu hesaba alacak, noksanlığın nedeninin araştırılıp sonuçlandırılmasına kadar 197- Sayım Noksanları Hesabına borç kaydedilir.

Bulguda da ifade edildiği gibi ambar olmadığından alınan malzemeler tüketime verilmektedir. Dolayısıyla muhasebe kayıtları da buna göre düzenlenmektedir. Gider

gerçekleştiğinden dolayı da 630 hesaplar kullanılmıştır. Ancak bulguda ifade edildiği gibi 630.14 ile başlayan hesaplar değil 630.03 ile başlayan hesaplar kullanılmıştır. Gerekçesi ise 630.14 ile başlayan hesaplar giderlerin karşılığına gelen bütün kodları ifade etmemektedir." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında kurumda ambar olmadığı ve 630.14 yardımcı kodunun giderlerin karşılığına gelen tüm kodları kapsamadığı belirtilmektedir.

Öncelikle, kurumda ambar bulunmaktadır ve yapılan fiili ve fiziki incelemelerde mevcut olduğu görülmüştür. Diğer taraftan, 630 Giderler Hesabının 14 nolu İlk madde ve malzeme giderleri yardımcı kodunun alt kodları 150 İlk Madde ve Malzemeler Hesabında yer alan yardımcı kodların hepsini kapsamaktadır.

Bulguda yapılan tespit doğrultusunda ilk madde ve malzeme alımlarında kullanılıp kullanılmadığına bakılmaksızın alış kaydı sırasında hemen çıkış kaydının yapılması ve çıkış kaydının 630 Giderler hesabının 14 yardımcı kodundan yapılmaması sonucunda 150 İlk Madde Ve Malzemeler Hesabı ve 630 Giderler Hesabında yer alan tutarlar ve bilgiler, hatalı ve eksik olmakta ve gerçeği yansıtmamaktadır.

BULGU 2: Gümüşhane Belediyesinin Duran Varlık Hesaplarında Takip Edilen Taşınmazlara İlişkin Envanter Listelerinin Olmaması ve 250 Arazi ve Arsalar, 251 Yer Altı ve Yerüstü Düzenleri, 252 Binalar ile 257 Birikmiş Amortisman Hesaplarının Gerçeği Yansıtmaması

Gümüşhane Belediyesinde 250, 251 ve 252 duran varlık hesaplarında yer alan tutarların hangi taşınmazların değerini gösterdiğine ilişkin muhasebede kayıtlı bir envanter listesi bulunmamaktadır. Taşınmazlara ilişkin envanter listesi bulunmamasından dolayı, söz konusu taşınmazlara ilişkin 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabına herhangi bir amortisman bedeli de ayrılmamaktadır.

Gümüşhane Belediyesinde ilgili müdürlükten istenen tapuya kayıtlı taşınmazlar listesi incelendiğinde belediyenin 250, 251 ve 252 hesaplarına kaydedebileceği toplam 1029 taşınmazı bulunmaktadır. Ancak, mali hizmetlerde ve muhasebede söz konusu taşınmazlardan hangilerinin ilgili duran varlık hesaplarında kayıtlı olduğuna ilişkin ayrıntılı bir bilginin olmadığı da görülmüştür.

Söz konusu, taşınmazlara ilişkin ayrıntılı envanterin muhasebede kayıtlı olmamasından dolayı 252 Binalar Hesaplarına ilişkin ayrılması gereken amortismanlarında ayrılmadığı görülmüştür. 251 Yer Altı Ve Yerüstü Düzenleri Hesabı için amortisman ayrılmasına rağmen ayrılan bu amortismanın hangi taşınmazlara ilişkin olduğu da anlaşılmamaktadır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 60'ncı maddesi, Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik hükümleri ve Mahalli İdareler Bütçe ve muhasebe Yönetmeliği Hükümlerine göre, Sandıklı Belediyesinde taşınmaz mallara ilişkin kayıtlar şu şekilde olmalıdır: Taşınmaz malların takibinden sorumlu müdürlük Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmeliğin 7'nci maddesinde düzenlenen tapuda kayıtlı olan taşınmazlara, tapuda kayıtlı olmayan taşınmazlara, orta mallarına, genel hizmet alanlarında yer alan taşınmazlara ilişkin formları hazırlayarak mali hizmetler müdürlüğüne gönderecektir.

Mali Hizmetler Müdürlüğü, söz konusu taşınmazları ilgisine göre duran varlık hesaplarının yardımcı defterlerine tek tek kaydedecektir. Taşınmazların muhasebe kayıtlarına alınırken aynı Yönetmeliğin Geçici 1'inci maddesine göre, 2016 yılı sonuna kadar, vergi değeri üzerinden kayda alınacak ve kayıtlı taşınmazın edinme tarihinden itibaren amortisman da ayrılarak kayıtlar gerçekleştirilecektir.

Muhasebede hangi taşınmazlara ait olduğu belli olmayan ilgili duran varlıklarda kayıtlı tutarlarda, aynı Yönetmeliğin Geçici 1'inci maddesindeki 2014 yılında yapılması gereken esaslara göre kayıtlardan çıkarılacaktır.

Sonuç olarak, 2015 yılı mali tablolarında 250 Arazi Ve Arsalar hesabında kayıtlı 17.040.292,56 Türk Lirası, 251 Yer Altı Ve Yerüstü Düzenleri Hesabında kayıtlı 38.409.285,14 Türk Lirası ile 252 Binalar Hesaplarında kayıtlı 10.320.930,94 Türk Lirası tutarların hangi taşınmaz malların değerinden kaynaklandığına ilişkin muhasebede envanter listesi bulunmamakta ve bu tutarlar belediyeye ait taşınmazların gerçek değerini de yansıtmamaktadır. 252 Hesaba ilişkin bir envanter listesi bulunmadığından dolayı herhangi bir amortisman da ayrılmamaktadır.

Kamu idaresi cevabında; "250 hesap her türlü arazi ve arsalarının izlenmesi için, 251 hesap herhangi bir işin gerçekleşmesini sağlamak veya kolaylaştırmak için, yeraltında veya yerüstünde inşa edilmiş kuruma ait her türlü yol, köprü, baraj, tünel, bölme, sarnıç, iskele,

hark ve benzeri yapıların izlenmesi için ve 252 hesap ise her türlü binalar ile bunların ayrılmaz parçalarının izlenmesi için kullanılan hesaplardır. 252 hesaplar için envanter tutulması sağlanacaktır.

Ayrıca bulguda görülen eksiklikler 2014 yılında yayımlanan yönetmeliğe göre düzletilecektir." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında ilgili duran varlıkların ne için kullanılacağı anlatılmış ve hesaplar için envanter tutulacağı ve bulgudaki eksikliklerin yönetmelik hükümlerine göre giderileceği ifade edilmektedir. Ancak, Gümüşhane Belediyesinde 250, 251 ve 252 duran varlık hesaplarında yer alan tutarların hangi taşınmazların değerini gösterdiğine ilişkin muhasebede kayıtlı bir envanter listesi bulunmaması ve söz konusu taşınmazlara ilişkin amortisman bedeli de ayrılmamasından dolayı 2015 yılı mali tablolarında 250 Arazi Ve Arsalar hesabında kayıtlı 17.040.292,56 Türk Lirası, 251 Yer Altı Ve Yerüstü Düzenleri Hesabında kayıtlı 38.409.285,14 Türk Lirası ile 252 Binalar Hesaplarında kayıtlı 10.320.930,94 Türk Lirası tutarlar ve 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabı gerçeği yansıtmamaktadır.

BULGU 3: Gayrimenkul Satışının Tahakkuk Kayıtlarının Yapılmaması

Gümüşhane Belediyesinde 2015 yılında yapılan gayrimenkul satışının taksitli satış olmasına rağmen 127 Diğer Alacaklar Hesabına tahakkuk kayıtları yapılmamıştır.

2015 yılında yapılan 201 ada 52 nolu parsel ile ilişkin satış tutarı toplam 2.255.000 Türk Lirası olan gayrimenkul satışında ödemelerin taksitle yapılacağı ihale kararlarında belirtilmesinden dolayı yılı içinde tahsil edilmeyen toplam 1.691.250,00 Türk Lirası alacağın tahakkuk ettirilerek diğer ticari alacaklar hesabına kaydedilmesi gerekmektedir.

Sonuç olarak, alacağın tahakkuk kaydı yapılmamasından dolayı 2015 yılı mali tablolarında 127 Diğer Ticari Alacaklar Hesabı 845.625,00 Türk Lirası, 227 Diğer Ticari Alacaklar Hesabı ise 845.625,00 Türk Lirası eksik yer almaktadır.

Kamu idaresi cevabında; " 2015 yılında taksitli satışı yapılan Gayrimenkullerden 127 Diğer Alacaklar Hesabına kaydedilmeyenlerin kayıtları yapılacak ve taksitli satışı yapılacak gayrimenkuller 127 hesaba kaydedilmesi sağlanacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında taksitli satışı yapılan gayrimenkullerin 127 hesaba kaydedilmesinin sağlanacağı ifade edilmektedir. Ancak, 2015 yılında yapılan gayrimenkul satışının taksitli satış olmasına rağmen diğer ticari alacaklar hesaplarına tahakkuk kayıtları yapılmamasından dolayı 2015 yılı mali tablolarında 127 Diğer Ticari Alacaklar Hesabı 845.625,00 Türk Lirası, 227 Diğer Ticari Alacaklar Hesabı ise 845.625,00 Türk Lirası eksik yer almaktadır.

BULGU 4: Yeni Hat Satışlarının Tahakkuk Kayıtlarının Yapılmaması

Gümüşhane Belediyesinde 2015 yılında yapılan yeni hat satışının taksitli satış olmasına rağmen 127 Diğer Alacaklar Hesabına tahakkuk kayıtları yapılmamıştır.

2015 yılında yapılan, satış tutarı toplam 2.700.000,00 Türk Lirası olan yeni hat satışında ödemelerin taksitle yapılacağı ihale kararlarında belirtilmesinden dolayı yılı içinde tahsil edilmeyen toplam 2.400.000,00 Türk Lirası alacağın tahakkuk ettirilerek Diğer Ticari Alacaklar Hesabına kaydedilmesi gerekmektedir.

Sonuç olarak, alacağın tahakkuk kaydı yapılmamasından dolayı 2015 yılı mali tablolarında 127 Diğer Ticari Alacaklar Hesabı 1.700.000,00 Türk Lirası, 227 Diğer Ticari Alacaklar Hesabı ise 700.000,00 Türk Lirası eksik yer almaktadır.

Kamu idaresi cevabında; "Yeni hat satışının da 127 hesaba kaydı yapılacak ayrıca bir yılın üzerinde vadesi olan alacaklarda 227 hesaba kaydedilecektir." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında yeni hat satışlarının diğer alacaklar hesabına tahakkuk kayıtlarının yapılacağı belirtilmiştir. Ancak, 2015 yılında yapılan yeni hat satışının taksitli satış olmasına rağmen tahakkuk kayıtları yapılmamasından dolayı 2015 yılı mali tablolarında 127 Diğer Ticari Alacaklar Hesabı 1.700.000,00 Türk Lirası, 227 Diğer Ticari Alacaklar Hesabı ise 700.000,00 Türk Lirası eksik yer almaktadır.

BULGU 5: Takipli Kira Alacakları İçin Muhasebede Kayıtlı 2015 Yılına Devir ve 2016 Yılına Devir Rakamları ile Belediye Mali Bilgi Sistemi Kayıtları Arasında Farklılıklar Olması

Gümüşhane Belediyesi kira alacakları için muhasebe kayıtlarında yapılan incelemede 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabında muhasebede kayıtlı tutar ile Eşkom bilgi

sisteminde kayıtlı takipli kira alacaklarına ilişkin tutar arasında 2015 yılına devir rakamında toplam 89.262,84 Türk Lirası fark, 2016 yılına devir rakamında toplam 304.993,17 Türk Lirası fark bulunmaktadır.

Gümüşhane Belediyesi 2015 yılı mali denetim bulguları arasında yer alan kira alacakları için 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabı için önceki bulguda tespit edildiği üzere, söz konusu kira tahakkuk işlemi Eşkom bilgi sistemi üzerinden yapılmış ancak muhasebeye kaydedilmediği görülmüştü.

Bu tespitten yola çıkarak Eşkom bilgi sistemindeki bilgilerin belediye tahsilat sisteminde de esas alınmasından dolayı muhasebede kayıtlı takipli alacakları gösteren 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabının kira alacaklarına ilişkin 2016 yılı devir rakamının Eşkom ile aradaki fark olan 304.993,17 Türk Lirası kadar eksik ve hatalı olduğu düşünülmektedir.

***Kamu idaresi cevabında;** "Alacakların takip edildiği yazılım programı ile muhasebenin takip edildiği yazılım programlarında takip edilen kayıtların birbirinden farklı olması düşünülemez. Bulguda ifade edilen durum incelenmiş farkın nereden kaynaklandığı tespit edilmiştir."* denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında muhasebe kayıtları ile yazılım programı arasındaki farkın neden kaynaklandığının anlaşıldığı belirtilmekte ancak buna ilişkin bulgumuzda belirtilen tutara yönelik bir açıklama ve izah yer almamaktadır.

Bulguda belirtilen tespitten yola çıkarak Eşkom bilgi sistemindeki bilgilerin belediye tahsilat sisteminde de esas alınmasından dolayı muhasebede kayıtlı takipli alacakları gösteren 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabının kira alacaklarına ilişkin 2016 yılı devir rakamının Eşkom ile aradaki fark olan 304.993,17 Türk Lirası kadar eksik ve hatalı olduğu düşünülmektedir.

BULGU 6: Mahkeme Kararından Dolayı Kamulaştırmasız El Atmadan Dolayı Ödenmesi Gereken Yasal Giderlerin Eksik Tahakkuk Ettirilmesi

Gümüşhane Belediyesince gerçekleştirilen kamulaştırmasız el atmadan dolayı mahkemece ödenmesine hükmedilen toplam 529.310,04 Türk Lirası yasal giderin 7505 nolu

yevmiye ile 100.000 Türk Lirasının ödendiği ancak geri kalan 429.310,04 Türk Lirası tutarındaki gidere ilişkin herhangi bir tahakkuk kaydının yapılmadığı görülmüştür.

Hatalı yapılan tahakkuk kaydı sonucunda mali tablolarda 250 Arsa ve Araziler Hesabı 429.310,04 Türk Lirası eksik yer almaktadır.

Kamu idaresi cevabında; "Bulguda ifade edilen tahakkuk kaydı 2016 yılı içerisinde muhasebe kaydı ile düzeltilmiştir." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında gerekli tahakkuk kaydının 2016 yılı içerisinde yapıldığı belirtilmektedir. Ancak, 2015 yılında kamulaştırmasız el atmadan dolayı mahkemece ödenmesine hükmedilmiş bir giderin tahakkuk kaydının yapılmamasından dolayı 2015 yılı kurum mali tablolarında 250 Arsa ve Araziler Hesabı 429.310,04 Türk Lirası eksik yer almaktadır.

BULGU 7: Yapım İşleri Sözleşmelerinde Öngörülen Geçici ve Kesin Kabul Eksikliği Karşılığı Tutarların Hakedişlerden Kesilmemesi

Gümüşhane Belediyesinde yapım işleri sözleşmelerine göre geçici kabul eksikleri veya kesin hesabın idarece onaylanmasına kadar tutulması gereken bedellerin hakedişlerden kesilmediği ve muhasebe üzerinden takip edilmediği görülmüştür.

Yapım işleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğine göre belediye ile yüklenici arasında imzalanan anahtar teslim götürü bedel sözleşmelerde geçici kabul eksikleri için hakedişte yapılan iş tutarının %3'ünün tutulacağı ve geçici kabul eksiklerinin tamamlanması ve geçici kabulün onaylanmasıyla bu bedellerin ödeneceği düzenlenmiştir. Birim fiyat fiyatlı sözleşmelerde ise, tamamlanmış ancak kesin hesabı idareye verilmemiş imalatlara ait tutarın %5'nin tutulacağı ve kesin hesabın idarece onaylanmadan ödenmeyeceği düzenlenmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 333 Emanetler Hesabına ilişkin olarak 227'nci ve devamı maddelerinde aylık, ücret veya diğer istihkaklardan mahsuben tahsil edilen tutarlar bu hesaba kaydedileceği düzenlenmiştir. İdare ile yüklenici arasında imzalanan sözleşmelere göre hakediş bedeli üzerinden mahsuben tahsilat şeklinde tutulan (geçici kabul eksikliklerinin tamamlanması veya kesin hesabı idarece onaylanması halinde iade edilecek) bedellerin emanetler hesabında izlenmesi gerekmektedir.

Gümüşhane Belediyesi Fen İşleri Müdürlüğü yapım işlerinde yapılan sözleşmelere göre geçici kabul eksikleri için veya kesin hesabın idarece onaylanmasına kadar tutulması gereken bedellerin hakedişlerden kesilmemesi ve muhasebe üzerinden takip edilmemesi sonucu 2015 yılı sonunda devam eden ve hakediş ödemesi yapılan 6 yapım işine ilişkin olarak tutulması gereken toplam 245.066,30 Türk Lirası 333 Emanetler Hesabının muhasebe kayıtlarında yer almamaktadır.

***Kamu idaresi cevabında;** "Bulguda ifade edildiği gibi Yapım İşleri Uygulama Yönetmeliğine göre alınması gereken geçici kabul eksiklikleri için hakedişlerden kesilmesi gereken % 3 lük tutar kesilmemiştir. Ancak belediyemizin ekonomik durumunun yeterli olmaması nedeniyle müteahhit hakediş ödemelerinin tamamı yapılamadığından kurum bu eksiklikleri giderecek kadar tutarlar saklanmıştır. Tabi ki bu durum mevzuatın uygulanmasını tadil etmemiştir. Bundan yapılacak işlemlerde yönetmelik hükümlerine riayet edilecektir."* denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında yönetmelik hükümlerine uyulacağı belirtilmiştir. Ancak, 2015 yılında yapım işlerinde yapılan sözleşmelere göre geçici kabul eksikleri için veya kesin hesabın idarece onaylanmasına kadar tutulması gereken bedellerin hakedişlerden kesilmemesi ve muhasebe üzerinden takip edilmemesinden dolayı 2015 yılı mali tablolarında 333 Emanetler Hesabı 245.066,30 Türk Lirası eksik yer almaktadır.

BULGU 8: 2014 Yılı Taşınır Kesin Hesabının Düzenlenmemesi ve Hatalı Kayıtlardan Dolayı İlgili Duran Varlık Hesaplarının Gerçeği Yansıtması

Gümüşhane Belediyesinde 2014 yılı sonunda düzenlenmesi gereken ve yönetim dönemi hesabının bir unsuru olana taşınır kesin hesabı düzenlenmemiştir. Dolayısıyla, taşınır kesin hesabına dahil olması gereken 253 Tesis, Makine ve Cihazlar, 254 Taşıtlar ve 255 Demirbaşlar Hesaplarına ilişkin 2014 yılı sonunda yapılması gereken sayımlar da yapılmamıştır. Bu durum, 2015 yılı açılış kayıtlarının gerçeği yansıtmasına yol açmaktadır.

Diğer taraftan, 2015 yılında Taşınır Kesin Hesabına dahil olan 254 Taşıtlar ve 255 Demirbaşlar Hesaplarında hatalı ve eksik kayıtların olduğu da görülmüştür.

374 nolu yevmiye ile alınan 8.000,00 Türk Lirası bedelindeki anons alıcı cihazlar 255 Demirbaşlar hesabına kaydedilmesi gerekirken 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabına kaydedilmiştir. Söz konusu cihazlar için aynı yevmiyede çıkış kaydı da yapılmıştır.

1489 nolu yevmiye ile yaptırılan 15.650,00 Türk Lirası tutarındaki posterler 255 Demirbaşlar Hesabına kaydedilmesi gerekirken 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabına kaydedilmiştir. Söz konusu posterler için aynı yevmiyede çıkış kaydı da yapılmıştır.

7461 nolu yevmiye ile alınan 69.250,00 Türk Lirası bedelindeki oturma bankları 255 Demirbaşlar Hesabına kaydedilmiş, ancak taşınır işlem fişi düzenlenmemiştir.

7302 nolu yevmiye ile alınan 22.127,11 Türk Lirası bedelindeki itfaiye aracı 254 Taşıtlar Hesabına kaydedilmiş, ancak taşınır işlem fişi düzenlenmemiştir.

Söz konusu hatalı işlemlere yönelik olarak bir düzeltici işlem yapılmadan da 2015 yılı kayıtları tamamlanarak sonraki yıla devredilmiştir.

Sonuç olarak, 2014 Yılı Taşınır Kesin Hesabının düzenlenmemesinden ve bulguda belirtilen hatalı kayıtlardan dolayı 253 Tesis, Makine ve Cihazlar, 254 Taşıtlar ve 255 Demirbaşlar Hesapları gerçeği yansıtmadığı düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "253-254 ve 255 hesaplar kullanılırken hatalı kayıtların olduğu ifade edilmiştir. Yapılan hatalı kayıtlar düzeltme yevmiyeleri ile düzeltme yoluna gidilmektedir. Bu konu ile gerekli çalışmaları yapıp düzeltmeler yapılacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında hatalı kayıtların düzeltme yevmiyeleri ile düzeltilmeye çalışıldığı belirtilmiştir. Ancak, idare cevabında 2014 yılı Taşınır Kesin Hesabının düzenlenmemesi ve hatalı kayıtlara ilişkin yılı içerisinde yapılan bir düzeltme kaydına ilişkin bilgiler yer almamaktadır. Bu sebeplerden dolayı, 2014 Yılı Taşınır Kesin Hesabının düzenlenmemesi ve bulguda belirtilen hatalı kayıtlardan dolayı 2015 yılı mali tablolarında yer alan 253 Tesis, Makine ve Cihazlar, 254 Taşıtlar ve 255 Demirbaşlar Hesaplarının gerçeği yansıtmadığı düşünülmektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Gümüşhane Belediyesi 2015 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanakları” bölümünde açıklanan nedenlerden dolayı söz konusu bölümde belirtilen 12 Faaliyet Alacakları (121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı, 127 Diğer Alacaklar Hesabı), 15 Stoklar (150 İlk Madde Ve Malzemeler Hesabı), 25 Maddi Duran Varlıklar (250 Arazi ve Arsalar Hesabı, 251 Yer Altı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı, 252 Binalar Hesabı, 253 Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabı, 254 Taşıtlar Hesabı, 255 Demirbaşlar Hesabı, 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabı), 33 Emanet Yabancı Kaynaklar (333 Emanetler Hesabı) ve 63 Gider Hesapları (630 Giderler Hesabı) hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Bütçe Hesaplarına İlişkin Olarak Hatalı Kayıtlardan Dolayı Bütçe Uygulama Sonuçlarının Gerçeği Yansıtması

Gümüşhane Belediyesinde bütçe hesaplarına ilişkin olarak araç bağış kayıtlarında bütçe gelir ve gider hesaplarının hatalı kullanıldığı ve arsa satışlarından elde edilen gelirlerin ise bütçe gelirlerine kaydedilmediği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin Bütçe Gelirleri Hesabına ilişkin 344'üncü maddesinde bedelsiz olarak kişilerden intikal eden aynı bağış ve yardımların, tespit edilen değerleri üzerinden 600 Gelirler Hesabına alacak, ilgili varlık hesabına borç kaydedileceği düzenlenmiştir. Dolayısıyla aynı bağış ve yardımlar için Bütçe Gelirleri hesabı kullanılmamalıdır.

Bağış olarak kabul edilen 5 adet araç için sadece KDV'si belediyece ödenmek şartı ile bağışlanmasına rağmen hem araç bedeli kadar bütçe geliri, hem de KDV'li tutar dahil edilerek Bütçe gideri hesapları kullanılmıştır. Söz konusu kayıtlarda sadece araç için ödenen KDV tutarı kadar bütçe gider hesabı kullanılmalı ve geri kalan gelir ve giderler için Bütçe gelir ve gider hesapları kullanılmamalıdır. Hatalı işlem sonucunda bütçe gelir ve gider rakamları olması gerekenden 328.200,00 Türk Lirası fazla gerçekleşmiş olmaktadır.

Ayrıca, 7302 nolu yevmiye ile kabul edilen araç ise tamamen bağış olduğundan dolayı bütçe hesaplarının hiç kullanılmaması gerekmektedir. Hatalı işlem sonucunda bütçe gelir ve gider rakamları olması gerekenden 26.109,99 Türk Lirası fazla gerçekleşmiş olmaktadır.

Aynı yönetmeliğin aynı maddesinde bütçe geliri olarak nakden veya mahsuben yapılan her türlü tahsilatın bütçe gelirleri hesabına kaydedileceği düzenlenmiştir.

Ancak, 4523, 1269 ve 1270 nolu yevmiyelerle tahsil edilen arsa satış gelirleri, bütçe geliri hesabına kaydedilmemiştir. Bunun sonucunda Hatalı işlem sonucunda bütçe gelir rakamları olması gerekenden 30.760,60 Türk Lirası eksik gerçekleşmiş olmaktadır.

Diğer taraftan, 46 nolu yevmiye ile Çoruh Elektrik A.Ş.'ye geçmişten biriken borçların yapılandırılması ve 368 Vadesi Geçmiş, Ertelenmiş Veya Taksitlendirilmiş Vergi

Ve Diğer Yükümlülükler Hesabına tahakkuku yapılırken, ortaya çıkan borcun sadece 630 Giderler Hesabına tahakkuk kaydı yapılması gerekirken, ayrıca söz konusu borç için herhangi bir ödeme söz konusu değilken 830 Bütçe Giderleri hesabına 400.745,56 Türk Lirası kayıt yapılmıştır.

Sonuç olarak, yapılan hatalı kayıtlar sonucunda bütçe gelirleri toplam 385.070,59 Türk Lirası, Bütçe Giderleri ise toplam 755.055,55 Türk Lirası hatalı olmaktadır.

***Kamu idaresi cevabında;** "Bulgunun bu maddesinde ifade edilen hususlar ve hatalı işlemlerin düzeltilme yoluna gidilecek bundan böyle yapılacak bu tür işlemlerde gerekli hassasiyet gösterilecektir."* denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında hatalı işlemlere ilişkin gerekli hassasiyetin gösterileceği belirtilmiştir. Bütçe uygulama sonuçları tablosu, Sayıştayın Düzenlilik Denetimi kapsamında görüş verdiği mali tablolar arasında yer almamaktadır. Ancak, Belediye Meclisince verilen bütçenin doğru ve saydam bir şekilde tutularak raporlanması gerekmektedir. Bulgu çerçevesinde, yapılan hatalı kayıtlar sonucunda bütçe gelirleri 385.070,59 Türk Lirası, Bütçe Giderleri ise 755.055,55 Türk Lirası hatalı olarak 2015 yılı Bütçe uygulama sonuçları tablosunda yer almaktadır.

BULGU 2: Gayrimenkul Kira Sözleşmeleri ve Alacaklarına İlişkin Hatalı Uygulamaların Yapılması

Gümüşhane Belediyesinde Yapılan gayrimenkul kiralama sözleşmelerinde encümen kararı ile yapılan kiralamalarda yeniden ihale yapılmaksızın kira bedeline belirli bir artış uygulayarak 10 ve 20 yıl gibi sürelerle kiralamaların devam ettirildiği görülmüştür.

Ayrıca, yapılan kiralamalarda 2006 yılından bu yana hiç kira bedeli tahsil edilmeyen kiracıların bulunduğu ve çok yüksek bedelli kira alacaklarının olduğu da görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanununa göre Kiralamalara ilişkin olarak belediye encümeni 3 yıllık kiralamalar için, belediye meclisi ise 10 yıllık kiralamalar için yetkilidir.

2886 Sayılı Devlet İhale Kanununun 64'üncü maddesine göre kiraya verilecek taşınır ve taşınmaz malların kira süresi, on yıldan çok olamaz. Dolayısıyla toplam kira süresi en fazla on yıl olabilir ve sonra yeniden ihaleye çıkılması gerekir.

Gümüşhane Belediyesince imzalanan matbu kira sözleşmesinde kira sözleşme süresi bitiminde Belediye Encümeni tarafından yapılacak olan kira artışıyla beraber, sözleşme 1 yıl süreyle aynı şartlarla yenilenmiş olacağı maddesi yer almaktadır. Söz konusu maddeye dayanarak 20 yıla yakındır yeniden ihale yapılmadan kiralamaların devam ettiği de görülmüştür. Kira sözleşmesindeki ilgili madde, 5393 Sayılı Belediye Kanununun 34'üncü maddesinde encümene verilen 3 yıla kadar kiralama yetkisine aykırılıkta oluşturmaktadır.

Diğer taraftan, kiralamaların yapıldığı tarihten veya 2006 yılından itibaren hiç kira ödemeyen kiracıların bulunmasına rağmen söz konusu kiracılar belediye taşınmazlarını kullanmaya devam etmektedirler. Belediye Başkanlığının söz konusu kiracılara ilişkin sözleşmeden ve kanunlardan doğan tahsil ve tahliye yetkilerini kullanması gerekmektedir.

Sonuç olarak, Gümüşhane belediyesinde yapılan kiralamalarda kiralama ihaleleri ve kira süreleri açısından 5393 sayılı Belediye Kanunu ile 2886 sayılı Devlet İhale Kanunundaki yer alan esaslara uygun olarak yürütülmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "5393 sayılı Kanunun ilgili maddelerinde 3 yıla kadar kiralamalarda Belediye Encümeninin yetkili olduğu 3 yıldan fazla kiralamalarda ise Belediye Meclisinin yetkili olduğu ifade edilmiştir. Bu hüküm üzerinden salt bakıldığında süresi biten kiracıların işyerleri 2886 sayılı kanuna göre yeniden ihale edilerek kiraya verilmesi gerekmektedir. Ancak işin uygulanmasın da yaşanacak sosyal sorunların önüne geçmenin de çok kolay olmayacağı ortadadır. Denetimlerde ilimizde bulduğunuz ve gördüğünüz bazı uygulamaların nasıl yapılabileceği yada yapılamayacağı hususunda düşünceleriniz oluşmuştur. Ayrıca kira borçları olan kiracılar borçlarını tahsil etmek için yasal takipler başlatılmıştır." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında bulgudaki tespite katılmış ancak ilin içinde bulunduğu şartlardan dolayı ilgili kanunların tam olarak uygulanmadığı belirtilmiştir. Ancak, kiralamalara ilişkin süre ve ihale açısından 5393 sayılı Belediye Kanunu ile 2886 sayılı Devlet İhale Kanununda yer alan hükümler tüm kamu kurumları gibi Gümüşhane Belediyesini de bağlamaktadır.

Dolayısıyla bulguda belirtilen tespitler doğrultusunda öncelikle matbu olan kiralama sözleşmesinde yer alan kiralaların kendiliğinden yenileneceği maddesinin değiştirilmesi

gerekmektedir. Ayrıca, Gümüşhane Belediyesinin kira alacaklarına ilişkin sözleşmeden ve kanunlardan doğan tahsil ve tahliye yetkilerini kullanması gerekmektedir.

BULGU 3: Gümüşhane Belediyesinde İşçilere Ulusal Bayram ve Genel Tatil Gününde Çalışma veya Fazla Çalışma Yaptırılmasına Rağmen Kanun ve Toplu Sözleşme Hükümlerine Aykırı Olarak İşçilere Tatil Günü Ücreti ve Fazla Çalışma Ücreti Ödenmemesi

4857 Sayılı İş Kanununun 41'inci maddesinde fazla çalışmaya ilişkin olarak Kanunda yazılı koşullar çerçevesinde, haftalık kırkbeş saati aşan çalışmaların fazla çalışma olduğu belirtilmektedir. Her bir saat fazla çalışma için verilecek ücret normal çalışma ücretinin saat başına düşen miktarının yüzde elli yükseltilmesi suretiyle ödeneceği aynı madde de düzenlenmiştir.

Aynı Kanunun "Ücret ile ilgili hükümlere aykırılık" başlıklı 102'nci maddesinde 41 inci maddede belirtilen fazla çalışmalara ilişkin ücreti ödemeyen işveren veya işveren vekiline, bu durumda olan her işçi için ikiyüzyirmi Türk Lirası idari para cezası verileceği düzenlenmiştir.

Aynı Kanunun 47'nci maddesinde ulusal bayram ve genel tatil gününde çalışmayla ilgili olarak Kanun kapsamına giren işyerlerinde çalışan işçilere, kanunlarda ulusal bayram ve genel tatil günü olarak kabul edilen günlerde çalışmazlarsa, bir iş karşılığı olmaksızın o günün ücretleri tam olarak, tatil yapmayarak çalışırlarsa ayrıca çalışılan her gün için bir günlük ücreti ödeneceği düzenlenmiştir.

Diğer taraftan Belediye tarafından imzalanmış toplu iş sözleşmesinde de fazla çalışma ve tatil günlerinde çalışma ücretinin ödeneceği de düzenlenmiştir.

Ayrıca, söz konusu ulusal bayram ve genel tatil gününde çalışma veya fazla çalışma ücretinin ödenmemesi sonucunda işçiler tarafından belediyeye dava açılarak söz konusu ücretler faiz ve ilave masraflarla mahkeme kararına göre ödenmek durumunda kalmaktadır. bu şekilde şu anda belediyeye karşı açılmış olan ve 2015 yılı itibariyle devam eden davaların olduğu da görülmüştür.

Gümüşhane Belediyesinde işçilere ulusal bayram ve genel tatil gününde çalışma veya fazla çalışma yaptırılan işçilere Kanunda ve toplu sözleşmede düzenlenen hükümlere göre ücretlerinin ödenmesi gerekmektedir.

***Kamu idaresi cevabında;** "Belediyemizde çalışan işçilere İş kanunu ve Toplu İş Sözleşmelerinde düzenlenen hükümlere göre sosyal hakları ödenmektedir. İşçilerin yaptıkları fazla mesailer ve Ulusal Bayramlarda çalışmış oldukları günler için izin verilerek hakları iade edilmeye çalışılmaktadır." denilmektedir.*

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında işçilere yaptıkları fazla mesailer ve Ulusal Bayramlarda çalışmış oldukları günler için izin verilerek hakları iade edilmeye çalışıldığı belirtilmiştir. Ancak, ulusal bayram ve genel tatil gününde çalışma veya fazla çalışma ücretinin ödenmemesi sonucunda işçiler tarafından belediyeye dava açılarak söz konusu ücretler faiz ve ilave masraflarla mahkeme kararına göre ödenmek durumunda kalınmaktadır.

Gümüşhane Belediyesinde işçilere ulusal bayram ve genel tatil gününde çalışma veya fazla çalışma yaptırılan işçilere Kanunda ve toplu sözleşmede düzenlenen hükümlere göre ücretlerinin ödenmesi gerekmektedir.

BULGU 4: 2014 yılı Sayıştay Denetim Raporunun Belediye Meclisinde Görüşülmemesi

Gümüşhane Belediyesinin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde 2014 yılına ait Sayıştay denetim raporunun Belediye Meclisine havale edilmediği ve Meclis tarafından görüşülmediği tespit edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 55'nci maddesinde belediyelerde iç ve dış denetim yapılacağı ve denetimin iş ve işlemlerin hukuka uygunluk, malî ve performans denetimini kapsayacağı belirtilmiştir. İç ve dış denetim 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu hükümlerine göre yapılacaktır. Aynı maddede denetime ilişkin sonuçlar kamuoyuna açıklanacağı ve meclisin bilgisine sunulacağı düzenlenmiştir.

Sayıştay Denetim Yönetmeliği'nin 35'inci maddesinde Sayıştay Rapor Değerlendirme Kurulunca görüş verilen mahalli idarelere ait Sayıştay denetim raporlarının ilgili mahalli idarelerin meclislerine bilgi ve gereği için gönderileceği düzenlenmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri dikkate alınarak Sayıştay denetim raporunun bilgi edinilmesi ve gereği yapılması için Belediye Meclisine havale edilip görüşülmesi gerekmektedir.

***Kamu idaresi cevabında;** "2015 yılı Mali Denetim Raporu 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu hükümlerine göre Mayıs/2016 dönemi meclis toplantılarında Dilek ve Temenniler kısmında meclisin bilgisine sunulmuştur."* denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında 2015 yılı Mali Denetim Raporun Mayıs 2016 döneminde belediye meclisinin bilgisine sunulduğu belirtilmiş olduğundan devam eden Sayıştay denetimlerinde izleme yapılacaktır.

8. EKLER**Ek 1: Kamu İdaresi Mali Tabloları**

Gümüşhane Belediyesi 2015 Yılı Bilançosu					
Aktif		2015 Yılı	Pasif		2015 Yılı
1	Dönen Varlıklar	21766498,45	3	Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar	26392190,64
10	Hazır Değerler	1883432,67	30	Kısa Vadeli İç Mali Borçlar	3934784,80
100	Kasa Hesabı	1892,32	300	Banka Kredileri Hesabı	3934784,80
101	Alınan Çekler Hesabı	50000,00	32	Faaliyet Borçları	2429881,45
102	Banka Hesabı	1762990,65	320	Bütçe Emanetleri Hesabı	2429881,45
109	Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabı	68549,70	322	Bütçeleştirilecek Borçlar Hesabı	0,00
12	Faaliyet Alacakları	5048132,91	33	Emanet Yabancı Kaynaklar	944294,09
121	Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı	4814554,90	330	Alınan Depozito Ve Teminatlar Hesabı	553951,02
126	Verilen Depozito Ve Teminatlar Hesabı	12605,72	333	Emanetler Hesabı	390343,07
127	Diğer Faaliyet Alacakları Hesabı	220972,29	34	Alınan Avanslar	10627604,43
14	Diğer Alacaklar	58738,71	340	Alınan Sipariş Avansları Hesabı	10627604,43
140	Kişilerden Alacaklar Hesabı	58738,71	36	Ödenecek Diğer Yükümlülükler	5834224,32
16	Ön Ödemeler	80294,04	360	Ödenecek Vergi Ve Fonlar Hesabı	182120,20
162	Bütçe Dışı Avans Ve Krediler Hesabı	80294,04	361	Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabı	144726,86
19	Diğer Dönen Varlıklar	14695900,12	362	Fonlar Veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilat Hesabı	97634,12
190	Devreden Katma Değer Vergisi Hesabı	14695900,12	368	Vadesi Geçmiş, Ertelenmiş Veya Taksitlendirilmiş Vergi Ve Diğer Yükümlülükler Hesabı	5409743,14
2	Duran Varlıklar	66454928,06	37	Borç Ve Gider Karşılıkları	533213,08
24	Mali Duran Varlıklar	1633876,99	372	Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı	533213,08
240	Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı	1633876,99	38	Gelecek Aylara Ait Gelirler Ve Gider Tahakkukları	2088188,47
25	Maddi Duran Varlıklar	64821051,07	381	Gider Tahakkukları Hesabı	2088188,47

250	Arazi Ve Arsalar Hesabı	17040292,56	4	Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar	24472426,17
251	Yeraltı Ve Yerüstü Düzenleri Hesabı	38409285,14	40	Uzun Vadeli İç Mali Borçlar	16993554,60
252	Binalar Hesabı	10320930,94	400	Banka Kredileri Hesabı	16993554,60
253	Tesis, Makine Ve Cihazlar Hesabı	1834368,65	47	Borç Ve Gider Karşılıkları	4215257,72
254	Taşıtlar Hesabı	4811061,34	472	Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı	4215257,72
255	Demirbaşlar Hesabı	3554092,60	48	Gelecek Yıllara Ait Gelirler Ve Gider Tahakkukları	3263613,85
257	Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	-18844058,73	481	Gider Tahakkukları Hesabı	3263613,85
258	Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı	7695078,57	5	Öz Kaynaklar	37356809,70
26	Maddi Olmayan Duran Varlıklar	0,00	50	Net Değer	18387045,45
260	Haklar Hesabı	115334,95	500	Net Değer Hesabı	18387045,45
268	Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	-115334,95	57	Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları	12771175,62
			570	Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabı	12771175,62
			58	Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları	-2890145,71
			580	Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları Hesabı (-)	-2890145,71
			59	Dönem Faaliyet Sonuçları	9088734,34
			590	Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabı	9088734,34
			591	Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu Hesabı (-)	0,00
Aktif Toplamı		88221426,51	Pasif Toplamı		88221426,51
9	Nazım Hesaplar	14170413,41	9	Nazım Hesaplar	14170413,41
90	Ödenek Hesapları	5469013,68	90	Ödenek Hesapları	5469013,68
900	Gönderilecek Bütçe Ödenekleri Hesabı	5469013,68	901	Bütçe Ödenekleri Hesabı	44200000,00
91	Nakit Dışı Teminat Ve Kişilere Ait Menkul Kıymet Hesapları	2153659,00	905	Ödenekli Giderler Hesabı	-38730986,32
910	Teminat Mektupları Hesabı	2153659,00	91	Nakit Dışı Teminat Ve Kişilere Ait Menkul Kıymet Hesapları	2153659,00
92	Taahhüt Hesapları	6547740,73	911	Teminat Mektupları Emanetleri Hesabı	2153659,00
920	Gider Taahhütleri Hesabı	6547740,73	92	Taahhüt Hesapları	6547740,73
			921	Gider Taahhütleri Karşılığı Hesabı	6547740,73
Nazım Aktif Toplamı		14170413,41	Nazım Pasif Toplamı		14170413,41
Genel Toplam		102391839,92	Genel Toplam		102391839,92

Gümüşhane Belediyesi			
2015 Yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu			
Hesap Kodu	Yardımcı Hesap Kodu	Giderin Türü	Tutarı
630	1	Personel Giderleri	8.259.966,57
630	2	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	1.310.275,01
630	3	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	12.159.429,92
630	4	Faiz Giderleri	3.710.412,72
630	5	Cari Transferler	464.104,27
630	13	Amortisman Giderleri	1.226.838,94
630	30	Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	11.080,29
Giderler Toplamı			27.142.107,72
Hesap Kodu	Yardımcı Hesap Kodu	Gelirlerin Türü	Tutarı
600	1	Vergi Gelirleri	2.805.118,68
600	3	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	9.088.589,23
600	4	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	3.674.580,16
600	5	Diğer Gelirler	20.662.553,99
Gelirler Toplamı			36.230.842,06
Faaliyet Sonucu			9.088.734,34

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>